

હૃદયરોગના ઓપરેશન બાદ ઘરે તબિયત સાચવવા માટેનાં માર્ગદર્શન સૂચનો

- હૃદયરોગના સુરક્ષિત વાતાવરણમાંથી ઘરે જઈ બધું જ ઠીક ઠાક થવામાં ૨-૪ દિવસો લાગશે.
- ઘરે ગયા બાદ દિવસ દરમ્યાન આરામ કરવો, ખાસ કરીને જમ્યા બાદ કે લાંબુ ચાલ્યા બાદ. આ અંગેનો સમય વગેરે તમારી અનુકૂળતા પ્રમાણે ગોઠવવો.
- કેટલાક દિવસો સારા જશે તો કેટલાક-ઠીક ઠાક રોજ રોજની પ્રગતિ પર વધુ ધ્યાન આપવું કારણ કે સાજા થવાની પ્રક્રિયા ધીમી હોય છે.
- કયારેક કંટાળો કે ડીપ્રેશન આવી જાય તો મુંગાવું નહીં, કારણ કે તે સામાન્ય છે, કંબે કંબે સુધારો થશે.
- અગાઉની જેમ સામાન્ય ઊંઘ આવતા સમય લાગશે, તો ગભરાવું નહીં, આવું કયારેક બને છે.
- તમારા કેટલાક દિવસો સારા તો કેટલાક માઠા જશે અને આપવા ચારેક અઠવાડીયા તમારી ભૂખ અને એકાગ્રતા સુધરતાં જશે. કયારેક શ્વાસ લેવામાં ગભરામણ અનુભવશે, તે વખતે તમારે જે કાખ કરતા હો, તે બંધ કરી ઊડા શ્વાસ લેવા.
- લાંબા સમય સુધી બેસવાનો પ્રક્રિયા થાય તો પગને સ્ટુલ કે ટીપોય પર રાખવા અને પગ ઉપર નીચે કરવા.
- જો તમને પગો લાંબા મોજા પહેરવાની સલાહ આપવામાં આવી હોય તો તમારે ચારેક અઠવાડીયા સુધી દિવસે પહેરી રાખવાં અને રાતે સુતી વખતે કાઢી નાખવાં.
- છાતીમાં ખલે અને વાંસામાં બે ખભાના હાડકાં વર્ચે દર્દ થાય તે સ્વાભાવિક છે. આઠ થી દસ અઠવાડીયામાં કંબે કંબે તે જતું રહેશે. છાતી કરતા પગમાં થયેલા ધા કયારેક વધારે પીડાકારક હોય છે, જે સામાન્ય છે. તેવે વખતે પેરેસીટામોલની ૫૦૦ મિ. ગ્રામ પાવરની ગોળીઓ લેવી. આ ગોળી જરૂર જણાય તો દિવસમાં દસ ગોળી સુધી લઈ શકાય છે, પણ જરૂર લાગે ત્યારે જ લેવી.
- છાતી કે પગના ધામાંથી કયારેક પાણી જેવુંકે લોહી જેવું પ્રવાહી નીકળો તો ગભરાવું નહીં. આ સામાન્ય છે અને તેને માટે કોઈ સારવારની જરૂર નથી.
- છ અઠવાડીયા સુધીના સમય દરમ્યાન ઉધરસ અને છીક ખાતી વખતે છાતી પર ઓશીકું મૂકીને હાય મૂકીને છાતી પકડી રાખવી.
- તમારા ડોક્ટરની સલાહ-સૂચનાનુસાર સવારે કે સાંજે ૧૦ થી ૧૫ મિનીટ ચાલવાનું રાખો અને ધીમે ધીમે ૪ થી ૬ અઠવાડીયા માં દિવસમાં બે વાર કલાક સુધી ચાલવાનું રાખો. ચાલવનો આધાર તમારા પર છે; પણ એટલું તો ચાદ રાખજો કે ચાલવું ફરજીયાત છે. - ધીમે ધીમે અને નિયમિત રીતે. સર્જરીનો હેતુ ત્રણેક મહિનામાં તમને સામાન્ય જીવન પર લઈ જવાની છે.
- બાર અઠવાડીયા સુધી કોઈ ભાર વજનવાળી વસ્તુને ઊચકવી નહીં, ખેચવી નહીં કે તેને ઘકકો મારવો નહીં. આથી છાતીના હાડકાંનું જોડાણ સરળ બનશે.
- છ એક અઠવાડીયા પછી હળવી રમતો અને જાતીય જીવન શરૂ કરી શકો છો. ભારે રમતો બાર અઠવાડીયા સુધી રમવી જોઈએ નહીં.
- તમારા ડોક્ટરની સલાહ વગર ફ્રાઇલીં કરવું નહીં, તે કયારે શરૂ કરવું તે માટે ડોક્ટર જ સલાહ આપશે. સામાન્ય રીતે લગભગ દસ-બાર અઠવાડીયા બાદ ડોક્ટર પરવાનગી આપે છે.
- જો દાડુ પીવાની આદત હોય તો ખૂબ જ ઓછા પ્રમાણમાં ડોક્ટરની સલાહ પ્રમાણે લઈ શકો છો. જો ટેવ ન હોય તો લેવાની કે શરૂ કરવાની જરૂર નથી.
- ધુમ્રપાન કે તમાકું કોઈપણ રીતે લેવા નિષેધ છે.
- ખોરાક: તપોલા, ચરબીવાળા અને વધુ પડતા કોલેસ્ટ્રોલિવાળા ખોરાક લેવા નહીં.
- જો તમે વોરફેરીન લેતા હોય તો તમારા લોહીનો ગ્રોથોઝ્બીન ટાઇમ ૧.૫ થી ૨ સુધી હોવો જોઈએ. આ તપાસ માટે આ હોસ્પીટલમાં ૨૪ કલાક સગવડ છે.
- બાયપાસ સર્જરી પછી એ જરૂરી છે કે તમારે એસ્પીરીન અને કલોપીડોગ્રીલ ગોળીઓ જીવન પર્વત ચાલુ રાખવી. સિવાય કે તેની આડઅસર થતી હોય. આ ગોળીઓથી બાયપાસ માટે મૂકેલી નખી લાંબા સમય સુધી ખુલ્લી રહે છે.
- ચ્યાવસાય: તમારા ચ્યાવસાય પર તમે છ થી આઠ અઠવાડીયામાં પાછા જઈ શકશો. પણ ત્યાં સુધી થાક ન લાગે તેવા હળવો ચ્યાવસાય કરવો. ૩ મહિના બાદ તમે ડોક્ટરની સલાહ લઈ ભારે ચ્યાવસાય કે નોકરી કરી શકશો.
- ચેકઅપ માટે ફરીથી ડોક્ટર પાસે જાઓ ત્યારે પછિવાના પ્રશ્નોની ચાદી તૈયાર કરીને જવું. જેથી અગત્યની વાત ભૂલી જવાય નહીં. લીધેલી દવાઓની માત્રા સહિતની ચાદી પણ લઈ જવી. તમારી આખી શાઈલ સાથે રાખવી.

આશ્રમ કલીનિક

કલીનિક : ૧૧૪, સ્પાન ટ્રેડ સેન્ટર, કોચિરબ આશ્રમ સામે, પાલડી ચાર રસ્તા પાસે, પાલડી, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૭.

ફોન : (હો) ૦૭૯-૨૬૫૭૭૬૯૪ (ઘર) ૦૭૯-૨૬૬૪૯૬૦૧ (મો) ૦૯૮૨૫૦૭૩૪૬૫